

Onderwijsproject "Animal Welfare Quality Management"

Tjalling Huisman, Paula van der Reijd, Hans Hopster, Sietse Miedema, Marcel van Ooijen, Vincent Pompe, Celine Verheijen, Susan Ophorst, Heidi van den Brandt, Luuk Knobbe, Jacqueline Bos, Inge Koenis

Introductie

De samenleving vraagt steeds meer om verantwoord diergebruik. Kwaliteitszorg is een instrument om de gewenste omgang met dieren in de dierhouderij te waarborgen. Hierop inspeland en geïnspireerd door het EU-programma 'Animal Welfare' is in 2004 door de dieropleidingen van Hogeschool van Hall Larenstein in samenwerking met het Lectoraat Welzijn van Dieren het RIGO-project Animal Welfare Quality Management (AWQM) gestart. De eerste fase hiervan is afgerond in 2006.

Voor beide locaties is onderwijsmateriaal ontwikkeld. Op de locatie Leeuwarden is dit uitgewerkt tot een drietal samenhangende onderwijsmodulen (leerstofeenheden met een omvang van 200 uur) rondom de thema's welzijn, diergezondheid en de rol van kwaliteitszorg in het waarborgen hiervan. Deze drie modulen vormen samen de minor AWQM. Begin 2008 is gestart met een vervolgproject. Dit project is gericht op bijscholing van de betrokken docenten, ontwikkelen van multimediaal studiemateriaal, uitdragen van het concept in het groene onderwijs en uitbreiden van een aansluitend stagenetwerk.

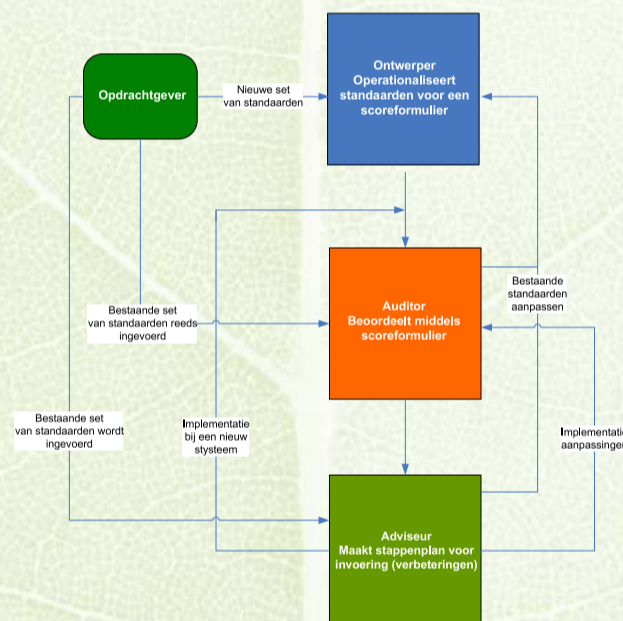
Beoogde resultaten

In het projectplan voor het in 2004 gestarte project worden onder meer de volgende te bereiken resultaten aangegeven:

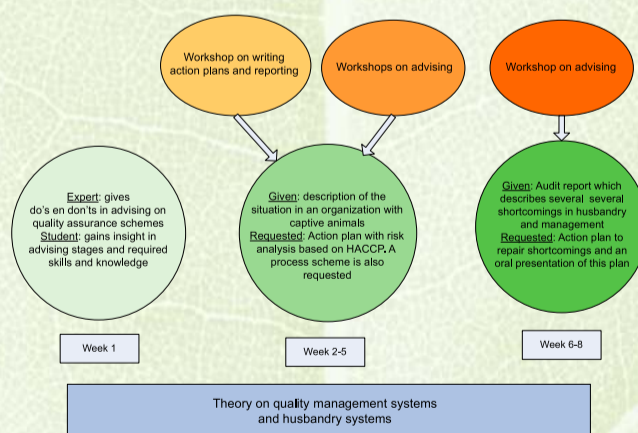
- Een samenhangend pakket van 3 onderwijsmodulen met een omvang van 21 ECTS (600 uur). Deze modulen samen vormen een integrale Bachelors minor voor studenten Diergezondheidszorg, Dier en Veehouderij en Diermanagement van de verschillende VHL-locaties;
 - Vernieuwing, actualisering en uitbreiding van het onderwijsaanbod;
 - Beschikbaarheid van competente HBO-professionals met Animal Welfare Quality als specialisatie;
 - Bijscholingsmogelijkheden voor bedrijfsleven en andere partijen;
- Het in 2008 gestarte vervolgproject beoogt de volgende resultaten:
- Aanpassing, d.w.z. actualisering, en uitbreiding van de inhoud van de minor AWQM;
 - Bijscholing van docenten;
 - Ontwikkelen van ondersteunend multimediaal materiaal;
 - Ontwikkeling van een aansluitend stagenetwerk;
 - Aansluiting op verwante RIGO/KIGO-projecten zoals paardenwelzijn en dierenwelzijnsmonitor;
 - Bredere toepassing van het concept in het groene onderwijs.

Figuur 1: Studenten in actie tijdens eindtest module "animal": audit van een manege

Figuur 2: Rollen en productenoverzicht minor AWQM

Figuur 3: Leerplانسchema module "welfare quality management"

Aanpak

Na voorbereidende activiteiten is het project echt gestart in maart 2005 met een werkveldsymposium "Animal Welfare in Quality Assurance Systems". Tijdens dit symposium gaf een achttal sprekers vanuit kwaliteitszorgorganisaties, de gezelschapsdierensector, onderzoek, bedrijfsleven en dierenbescherming hun visie op dit onderwerp. Deelnemers aan dit symposium hebben in een vervolgworkshop onder leiding van twee onderwijskundigen kennis en ervaringen verder geïnventariseerd en een start gemaakt met het ontwerp van een aansluitend onderwijsprogramma. Uiteindelijk heeft dit geleid tot drie samenhangende onderwijseenheden (modulen) met een omvang van elk 200 uur.

In de drie AWQM modulen staat telkens een rol binnen kwaliteitszorg centraal. Dit zijn die van auditor, adviseur en ontwerper. De relatie van elk van de rollen met het totale programma staat weergegeven in figuur 2. Bij het ontwerp van de modules is uitgegaan van zogenaamde leerplانسchema's. In een leerplانسchema wordt een beroepstaak uit de praktijk vertaald naar een hierop aansluitende opdracht (leertaak). De uitvoering van een dergelijke leertaak wordt begeleid door ondersteunende theorie. Een voorbeeld van het ontwerp van een module volgens deze systematiek is te zien in figuur 3.

In de tweede fase van het project wordt ten behoeve van het scholingsprogramma samenwerking gezocht met de Universiteit van Bristol. Voor het ontwikkelen van multimediaondersteuning wordt samengewerkt met de opleiding multimediaal design van de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden.

Resultaten per mei 2008

- De minor AWQM maakt sinds studiejaar 2006/2007 deel uit van het keuzedeel van het curriculum Diermanagement en Dier en Veehouderij uitgevoerd op de locatie Leeuwarden. Tot en met mei 2008 hebben ruim 80 studenten het complete programma gevolgd. Individuele modulen zijn gevolgd door ruim 120 studenten.
- Op basis van de ervaringen hebben een aantal bijstellingen van de minor plaatsgevonden. Zo is de theorie rondom kwaliteitszorg uitgebreid.
- Studenten van de opleiding Multimediaal design van de Noordelijke hogeschool Leeuwarden hebben een onderzoek afgerond ter voorbereiding op het ontwerp van ondersteunend multimediaal materiaal. Het onderzoeksrapport bevat de resultaten van een uitgebreide evaluatie onder deelnemers aan de modulen. Verder worden er technische aanbevelingen gedaan ten behoeve van inhoud en ontwerp van het product.

" GKC-onderwijsprogramma "Welzijn van Dieren" wordt ondersteund door LNV"

Hogeschool van Hall Larenstein
PB 1528
9801 BV Leeuwarden
tel. 058 284 6311
e-mail: tjalling.huisman@wur.nl